

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 8.

V Ljubljani, dné 20. aprila 1899.

Leto XII.

Boj za ljudstvo.

Pač se nam ne manjka shodov, velikih in majhnih, na katerih se shajajo ljudje, da se poučujejo o javnih stvareh, ali da agitirajo ali pa zabavljajo. Pa ne vem, ali je bil kak shod pri nas, kateri bi bil toliko zanimanja vzbudil po vsem slovenskem svetu in tako razburil vse stanovce, kakor sta bila trgovski shod in shod gospodarskih zadrug v četrtek po veliki noči v Ljubljani. Ta dan, 6. april, je pomenljiv v razvoju slovenskega naroda, in ker strast in dobičkaželjnost z lažmi in obrekovanjem slepita ljudi, zato hočemo natančneje popisati, kaj je prav za prav pomenil ta dan.

Naše ljudstvo ječf pod krutim jarmom kapitalističnega družabnega reda. V potu svojega obraza se trudi dan na dan, pa njegovo delo mu ne nese zaželenega sadu. Z žuljavo roko se težko prisluži krajcar, a komaj je zaslužen, že izgine v tuje roke. Propadanje je zlasti v zadnjem času vedno očitnejše in hitreje. Poljski pridelki imajo slabo ceno, kmet prigospodari z vsem trudom komaj toliko, da se preživi, in konec leta malokateri lahko reče: Toliko denarja sem si prislužil letos. Hrana, obleka, posli, davki — to pobere vse. Javna bremena pa rasejo vedno, in ni upati, da bi se olajšala. Ljudstvo rabi posojil v stiski, pa ni imelo do zadnjega časa druge pomoči, kot one „prijatelje“, ki so mu posojali zato, da so od njegovih obrestij brezskrbno živeli. O, pri nas se je z oderuštvom neizmerno veliko grešilo nad

ubogimi kmeti. Uboga Dolenjska in Notranjska še sedaj čutita oderuški jarem, kar se je pa godilo še pred desetimi, petnajstimi leti, je vprav vnebovpijoče. Marsikdo ne bi bil v Ameriki sedaj, če mu ne bi bili doma življenja zagrenili taki „prijatelji“.

Ljudstvo si ni znalo pomagati. Revni dolžnik si še upati ni predrznil, da bi se kdaj izvil iz rok mogočnemu upniku. Pa ljudstvo je dobilo drugih prijateljev, kateri so v resnici skrbeli za njegov blagor in se žrtvovali za njegovo korist. Posebno so duhovniki premišljevali, kako bi se dalo ljudstvu pomagati. In spoznali so, da prva in najložja pomoč je denarna pomoč s poštenimi posojilnicami, katere so v poštenih, krščanskih rokah. Začeli so torej z Rajfajzenovimi posojilnicami. V vsakem kraju so ljudje, ki imajo kaj denarja odveč, če ne mnogo, pa vsaj nekaj malega. Veliko jih je pa, ki nimajo za potrebo, pa bi s pridnostjo denar dobro uporabili in ga z obrestmi nazaj plačali, če bi ga dobili s poštenimi pogoji. V teh posojilnicah se torej tak denar tako naloži, da onemu, ki ga je vložil, nese obresti, pa tudi pomaga revežu, da se iznebi oderuhov in dobi za potrebo. Dobička ne vtaknejo v žep bogatini, ampak se razdeli med potrebne ude in za dobre namene.

Ljudstvo je z veseljem pozdravilo to rešilno misel, in kar ena za drugo rastejo take posojilnice. Oderuhi in kapitalistične hranilnice sicer so precej grdo gledali, pa so morali molčati.

Naši ljudje pa nimajo slame v glavi. Če se enkrat lotijo kake stvari, jo tudi izpeljejo. Če se dobi denar ceneje, so si mislili, ali se ne bi dalo tudi

blago za bolj pošteno ceno dobiti? Najprej so dobile te posojilnice od vlade dovoljenje, da smejo kupovati svojim udom semena, gnojila in druge kmetijske potrebe. S tem je postala posojilnica že nekaka majhna zadruga.

Kmetje so začeli spoznavati, kaka moč in korist je v združenju, in šli so tako daleč, da so začeli snovati gospodarske zadruge. Te zadruge kupujejo svojim članom vse, kar rabijo za življenje, in prodajajo skupno vse, kar morejo kmetje spraviti v denar. Tako ljudje svoje stvari za veliko boljšo ceno prodajajo, in vse mnogo ceneje kupujejo.

Najprej so naročili žito, gnojila, semena in take reči, ki se rabijo v velikih množinah, in kar naenkrat je cena padla povsod. V zadrugi je bilo vse po ceni, in zato so tudi trgovci morali pasti s ceno. Jasno je, da so sedaj trgovci začeli pisano gledati na zadruge. In nekateri so tako naredili: Tiste stvari, ki jih je dajala zadruga, so tudi oni ceno dajali, zato so pa pri drugih stvareh s ceno toliko poskočili, da so si škodo povrnili. Sedaj so pa zadrugniki pisano gledali. Pa so si hitro pomagali. Zadruga ima namreč pravico, svojim članom kupovati vse potrebe, in zato so si zadrugniki začeli kupovati tudi take stvari, ki so jih na drobno jemali (sladkor, kava, riž, sol itd.). Sedaj imajo vse cenó.

V nekaterih krajih pa so naredili društvo, ki samo kupuje blago, ki je člani odjemajo, na drobno, in to se imenuje konsumno društvo.

Kako so se pa duhovniki zadržali pri tem? Duhovniki drže z ljudstvom in z reveži. Cerkevne postave ne pravijo nikjer, da bi moral duhovnik biti prijatelj bogatinov, pač pa nalagajo duhovnikom skrb in usmiljenje za reveže kot dolžnost. In zato je vsak duhovnik rajši pomagal ljudem snovati za druge, kakor pa branil. Večinoma so pa duhovniki učili ljudstvo, kako se zadruge delajo, in v nekaterih krajih so še sami prevzeli vodstvo za toliko časa, da se ljudje sami ne izučé.

Da se je to zgodilo, so v mnogih krajih krivi trgovci in krčmarji sami. Jeden trgovec, ki je lahko tudi krčmar zraven, ima mnogokrat celo faro v pesteh. Daje slabo robo za visoko ceno, in ker ljudje morajo pri njem kupovati, jih ima čisto navezane. Tak rad vidi, da se ljudje z adolže pri njem; potem dobiva od njih obresti, in če je dolg dovolj velik, se v knjiži na posestvo, katero s časom dobi v roke.

Pa to še ni vsa škoda. Koliko slabega se godi po takih krčmah! Slaba, nezdrava pijača kvari ljudstvo na duši in na telesu, popivanje pozno v noč, plesi in slaba družba, to se vse zaredi v takem gnezdu kakor uši v ciganovi glavi.

„I, kako pa je z onim shodom?“ vprašuješ me, ljubi bralce.

V Ljubljani je neki mož, ki mu je ime doktor Tavčar. Ta mož je načelnik liberalcev. Strahovito grde reči je že pisal o duhovnikih in škofih in je že sam rekel, da se bo do smrti bojeval zoper klerikalizem, to se pravi zoper katoliško cerkev (sicer bi pa še sedaj krave pasel v Poljanski dolini, če ga duhovniki ne bi bili dali študirati.) On in njegov list „Slov. Narod“ sta v zadnjem času tako ostudno in neumno pisala, da je še mnogo liberalcev postalo sram in so ga popustili. Moral se je zavezati z Nemci, da se obdrži v deželnem zboru. In sedaj ga še bolj zaničujejo vsi pošteni Slovenci. On pa si hoče obdržati stranko in hoče dobiti ljudi, ki z njim drže, drugače ga pa nihče ne bo volil in njegovega lista ne bodo več plačevali.

Spoznal je, da so mu še najbolj zvesti liberalni oderuhi, krčmarji in trgovci. Zato je pa začel v „Narodu“ strašno zabavljati zoper zadruge. Imenoval jih je roparske, nepoštenne, protipostavne, pogubne, in se je celo tako spozabil, da jih je imenoval samemu cesarju nevarne — cesar mu pa nihče ni verjel, kakor samo njegovi najljubši prijatelji.

Najbolj so se začeli zaletavati v duhovnike. Kjer so mislili, da bo kateri duhovnik naredil svojim faranom zadrugo, so ga v svojem listu obrekovali in blatili na najnesramnejši način. Celó nad škofa so letali, da bi prepovedali duhovnikom snovanje zadrug in da bi prestavili in kaznovali gospode, ki so ljudstvu samo dobro storili.

Pa ker je bilo to vse zastonj, si je dr. Tavčar to izmislil: Vse oderuhe, trgovce in krčmarje bom skupaj sklical, da bodo zabavljali čez duhovnike, in da se bodo še oni naročili na moj list, ki se doslej še niso. Trgovci pa so mislili, da če bodo oni v Ljubljani zahtevali od vlade, da naj odpravi zadruge, bodo precej žandarji zaprli vse posojilnice, zadruge in konsumna društva. In dné 6. aprila so prišli v Ljubljano in so mnogo zabavljali in duhovnike obirali in obrekovali. Drugega niso opravili nič.

Ravno ta dan pa so naredile tudi zadruge shod v Ljubljani ob istem času. Okoli 400 zadrugnikov se je zbralo. In če so si tudi liberalci mnogo prizadejali, da bi shod preprečili, so vendar zadrugniki imeli lepo zborovanje in so si pravili, kako blagodejno delujejo zadruge in koliko dobrega storé povsod, kjer se osnujejo.

Sedaj pa bo šlo zadrugno gibanje še veliko bolj hitro in veselo naprej. Bog pa bo dal svoj blagoslov, ker mi z zadrugami nečemo nobenemu poštemu človeku škodovati, ampak hočemo samo ljudstvu pomagati, ljudstvo osvoboditi, ljudstvo osrečiti.

Mestni volivci ljubljanski, pojdite volit!

Kjerkoli sprožiš govor o ljubljanskem mestnem gospodarstvu, povsod ti tožijo ljudje, da so liberalci, ki sedaj gospodarijo ljubljanski mestni hiši, slabi gospodarji, da za-se in za svoj dobiček kaj lepo skrbé, da se pa to večkrat godi na troške davkoplačevalcev. Županu so povišali plačo, večinoma vsi mestni odborniki imajo kake poboljške, eden vožnjo, drugi nagrado za dolga poročila, tretji pri mestni hranilnici itd. Vse to bi bilo gospodi iz srca privoščiti, ko bi se tudi davkoplačevalec tako dobro godilo. — Toda poslušajmo naše hišne posestnike in videli bomo, da bodo to kmalu največji reveži v Ljubljani, ki ne bodo družega imeli kakor velike davke in pa dolgove na hišah. Ko bodo pa morali v letih 1901—1915 vračevati brezobrestno državno posojilo, katerega so dobili hišni posestniki v Ljubljani v znesku jeden milijon 757 tisoč gld., takrat bo pa nastal pri hišnih posestnikih polom, kakoršnega še ni videla Ljubljana. Hiša za hišo bo šla na boben in bati se je, da se bo takrat vgnezdil v Ljubljano tujec, morda celo jud. Mi ne rečemo, da je temu kriv mestni magistrat, to je naredil potres; toda mestni odbor vé, kako breme teži večinoma vse ljubljanske hiše, zato bi moral skrajno varčen biti in se zadovoljiti z najpotrebnejšim, zlasti bi se moral varovati novih posojil, ker kolikor več je mestnega posojila, toliko manj so vredne hiše v Ljubljani. — Cene pri stanovanjih padajo, bremena na hišah se večajo, kako bi mogli torej hišni posestniki zadovoljni biti s takim bahatim gospodarstvom v mestni hiši!

Jednako tožijo obrtniki in trgovci o slabih razmerah, oni, katere je zadnji čas na shodu trgovcev in obrtnikov shujškala liberalna stranka proti nam in sicer ne z namenom jim zboljšati njih gmotno stanje, ampak samo kričati zoper gospodarsko združevanje delujočih stanov. — Ljubljanski trgovci in obrtniki, vi dobro veste, da se vam že poprej valed judovskega liberalnega vpliva na gospodarskem polju ni dobro godilo, da so vam tovarnarji in veliki trgovci delali strašno škodo, nekatere stanove, kakor krojače, čevljarje, mizarje itd., so skoro popolno uničili, to je bilo vse prej, preden so se pričele kmetske zadrugé in konsumna društva, zoper katere liberalci sedaj tako silno vpijejo. Vprašamo vas trgovce in obrtnike ljubljanske, ali so liberalni gospodje sploh kedaj le z mazincem mignili za vaše koristi? Ali vas sploh poznajo drugače, kakor v mestni davkariji in pa kadar se bližajo volitve? V mestno hišo treba moč,

ki imajo smisel in skrb za združevanje obrtnikov in trgovcev, drugače obrtnikom in manjšim trgovcem ni stalnega obstanka. — Nadalje treba, da se dajo zastopniki v mestnem zastopu tudi delavskim stanovom, ki tudi plačujejo obilno davkov za svoje vsakdanje potrebe. Toda sedanji liberalci v mestni hiši nimajo nobenega smisla za razširjanje volilne pravice.

Katoliško - narodna stranka se že več let ni vdeleževala mestnih volitev. To je bilo napačno in kolikor dalje se bo to opuščalo, toliko slabejše bo, ker se bodo liberalci toliko bolj ogreli v gnezdu v mestni hiši in jih bo toliko težje spraviti iz njega. Kaj nam je torej storiti pri letošnjih mestnih volitvah ljubljanskih? — Liberalci so nam rekli, da naj bi ž njimi volili proti nemskim prenapetjem. Mi smo rekli: Dobro, toda predno se začnemo z vami o tem razgovarjati, mora magistrat zapreti vlačugarsko hišo, ki je na sramoto naši beli Ljubljani in ki mora klicati prokletstvo nad naše mesto.

Liberalci pa nam niso na to nič odgovorili, marveč so se začeli pripravljati na volitve, torej se kaže, da jim je ljubša vlačugarska hiša, kakor pa mir z našo stranko. Od tedaj pa mestni sluge in uradniki švigajo po mestu okoli za pooblastili, glavni poveljnik v tej borbi je notar Gogala. Kako da se pri tem postopa, to sami skušate in o tem se bo še na drugem mestu govorilo.

Krščanskim ljubljanskim volilcem torej treba, da zopet prično voliti. V ta namen prosimo vse ženske, ki imajo volilno pravico, naj le zanesljivim agitatorjem podpišejo svoja pooblastila. Ako bi bila že katera podpisala, ne da bi vedela zakaj, naj zahteva pooblastilo nazaj, katero se ji mora takoj izročiti.

Volilci pa naj delajo po vseh okrajih za kandidate, katere postavimo proti liberalcem. Naši so v ta namen že napravili več shodov in jih še bodo; volivci naj radi hodijo na take shode, da se pouče o važnosti volitev. Na dan volitve pa naj volivci storé vsi svojo dolžnost, ne smejo biti zadovoljni, da le sami gredo volit, marveč vsak naj agitira med svojimi znanci, da dobijo naši kandidati tem več glasov. V gostilni zabavljati na slabo gospodarstvo, pri volitvah pa vleči z liberalci, to ne gre. Ako bodo vsi naši somišljeniki prišli volit in ako se bo volitev pravilno vršila, je gotovo, da naši kandidatje zmagajo vsaj v tretjem razredu. Toda če bi tudi letos ne zmagali, volilno borbo treba pričeti in nadaljevati toliko časa, da zmagamo in da pokažemo, da v ljubljanski mestni hiši ne sme več tako naprej iti.

Torej kar je mož mej ljubljanskimi volivci: Naprej, na volišče proti liberalcem!

Listek.

Minister pride.

Slika iz Zadnje vasi.

Župan Dolgobrad v Zadnji vasi je prišel neko popoldne ves vznemirjen domov. Zvedel je namreč, da pride minister ali vsaj nekaj takega v Zadnjo vas, da zmerijo železno cesto. Mati županja so delali ravno maslo v veži. Krog njih so stali domači, namreč otroci vsi po vrsti, kolikor jih imajo: Janezek, Tonček, Jurček in še nadalje, kar pa ni, da bi vse naštel, ker bi bilo preveč. Prerivali so se med seboj in se topli, kdo bo utaknil prej svoj prst v polstrjeno mleko, kadar se ga razlije kaj pri „vrtilki“.

Velikansk križ so imeli mati županja s temi pač glavci in paziti so morali zmeraj, da niso šli kam predaleč od mleka, ker bilo bi po njem, in težko, da bi naredili kaj masla — v prazni posodi.

Ko pride torej župan domov, pravi svoji boljši polovici:

„Žena, masla pa le naredi, masla, rabila boš dosti. Pa dober mora biti, da se gospod minister ne bo pritožil, da mu nimamo dati nič poštenega pod zobe!“

„Minister?“ vprašajo mati županja v čudu, „kaj praviš, minister!“

„Če ti pravim minister, pa minister — lažem veš da ne. Petindvašet let je že, kar sva se vzela, pa se ti nisem nikoli zlagal, zakaj bi se ti danes?“

„Torej minister pride? Moj Bog — če te pa ni kdo nakonjičkal?“

„Ha, ha, ti tako govoriš, ker ne veš; zvedel sem prav zanesljivo, da pride v soboto. Zmerili bodo za železnico pot!“

Materi županji se je zdela ta novica tako velikanska, da so se morali nasloniti ob vrata in prekrižati roke, drugače bi je ne mogli prenesti. „Minister, minister!“ ponavljali so zmeraj, kakor da ne morejo zapopasti vsega. V duhu se jim je razvila vsa slika. Minister pride... njen mož ravno v tem imenitnem času župani — ona je županja... hu kolika — čast!

In rodila se je v njenem srcu velika misel: Prav ima moj mož — župan v Zadnji vasi — masla mora pa biti dosti, pa dobrega, in če pride minister v soboto — plavali bodo štruklji, da bo veselje gledati jih, še bolj pa — jesti.

Župan pa je imel še vse druge načrte.

„Vidiš, je pa tudi to: če se mu prav prikupimo — svetinja mi ne odgre ali pa... ali pa še več... Hm... ko bomo tako črešnje skupaj zobali, kaj pa je, če mu namignem, da bi se ne branil tiste mape? ali kako se že pravi, ki človeka povzdigne v plemenitost... hm... kakor pravim, pri kozarcu vina je to vse mogoče...“

Tako sta mislila vsak po svoje, pa vendar oba jedno in tisto, namreč, prikupiti se ministru.

In imeli so v Zadnji vasi vse pripravljeno za vzprejem tako visokega gosta. Vsa vas je bila pometena do zadnjega kota, mlaji so stali na gosto nasajeni, hiše so bile okrašene z venci in rožami, da so se šibile pod njimi...

Prišla je vest, da se minister pelje...

Pri „Škaflu“ so se krepčali župan in vsi odborniki, svetovalci, da ne omagajo, ko pride čas vzprejema. Ko se jim naznani, da visoki gost dohaja, prikorakajo vsi po vrsti z županom na čelu, kakor gosi, ko gredo iz vode.

Pa županu je bilo danes tako težko pri srcu. Tresel se je strahu, češ: „Če mi pa zmanjka besed, če ne bom naprej vedel, če se mi ustavi...“ In začel je natihomaj ponavljati pozdrav, katerega mu je zložil gospod učitelj za to slovesno priliko. — Pa ni slo... Pa pride mu na misel, da sta se zmenila, da bo stal gospod učitelj za njegovim hrbtom in mu pomagal...

Vedno bližje in bližje prihaja minister...

Občinski svet se ustopi v vrsto...

Ta in oni pošepče svojemu sosedu: „Ne bil bi rad v županovi koži, kaj? Hm, ni tako mala reč... minister... velik gospod, s cesarjem hodi na sprehod, pa naj naredi kaj napak, pove cesarju, pa je ven... Ej...“

In minister je prišel...

„Pozdravljam vas...“ začne župan ves potan, glas se mu trese in kolena se mu šibé... „pozdravljam vas...“ pa se mu jezik zaplete, da nikoli tega in klobuk mu pade z roke prav pred ministra.

Učitelj za njim mu narekuje potihoma: „Pozdravljam vas v imenu občine...“

Pa župan se ojunači... „Pozdravljam vas... v imenu Boga očeta...“

Svetovalci se spogledajo..., zardé... minister se smehlja... pa čaka, da bo župan še kaj povedal.

A ta je zopet cincal in tlačil... pa nazadnje je le spravil onih deset vrst skupaj. Ko je končal, pobral klobuk s tal, vzel ruto in se obrisal po potnem čelu. Tak je bil, kot bi se bil kopal...

Še je gospod minister odzdravljaj, ko pride k županu sporočnik od žene, da sedaj že lahko ministra

pripelje domov . . . kuhano je že; štruklji plavajo, da je veselje . . .

Župan sam ne ve, kako bi povabil gospoda ministra, dvakrat pljune, se zopet obriše, nazadnje se ojunadi: „Gospod minister, vroče je, gotovo morajo biti žejni, daleč so pa tudi prišli in gotovo so lačni . . . Naj ne zamerijo, žena mi je sedajle pošto poslala, da je vse pripravljeno . . .!“

Ko bi vi videli gospoda ministra, kako se je zasmijal. Prav, kakor da se mu je zbudila želja po „knedelnih“. Županu se je ta smeh zdel neznansko imeniten in mislil je, da mora tudi on ministru pomagati . . .

Minister je šel res z županom, pa pravili so nekateri, da kosil ni, temveč se je le pokrepčal s kozarcem mleka — knedeljne pa so pozobali županovi Jurček, Jožek in drugi . . .

No župan je še par let rad omenjal ministra in s ponosom je pravil, kako je bila tedaj Zadnja vas okrašena. Svojega pozdrava pa ni rad spominjal in če mu je kdo omenil „Boga očeta“, našobil je ustnice in zaničljivo ga je pomeril: Kaj boš ti, ki si še malo skusil, kaj misliš, da je z ministri tako lahko črešnje zobati? Lahko ti precej ostane kaka pečka v grlu . . .!“

In njemu je res ostala . . .

Politični razgled.

Nekateri **deželni zbori** so že končali za letos svoje delo; večinoma jih je še zbranih. V koroškem in štajerskem deželnem zboru so Nemci ropotali proti vladi, zakaj uporablja znani paragraf 14., z drugimi besedami, zakaj brez dovoljenja državnega zbora pobera davke in izdaje razne zakone. Hinavci! Tega pa ne povedo, da so sami to zakrivali s svojim kljubovanjem v državnem zboru. Saj je vlada lani in letos predložila državnemu zboru vse zakone, katere je hotela in morala izdati, toda Nemci so preprečili vsako posvetovanje, sedaj pa na vlado in Slovane zvrčajo krivdo. — V **štajerskem** deželnem zboru so slovenski poslanci zahtevali, da se uravna reka Sotla, ki ob povodnjih dela velike škode. — **Kranjski** deželni zbor je mej drugim dovolil 6000 gld., ki se bodo razdelili raznim občinam za šolske zgradbe. Dne 5. aprila pa je bila ostra razprava o konsumnih društvih. Slovenski liberalni poslanci so naslikali konsumna društva kot jame razbojnikov, v katerih se zbira sam izvržek človeštva. Dolge pravde konec je bil, da je deželni zbor izvolil poseben odsek, ki se bode posvetoval, kako naj se uredé kmečke zadruge in konsumna društva. V seji dne 11. aprila pa se je kranjski deželni zbor mej drugim posvetoval o mirovnih sodiščih. V Avstriji imamo namreč zakon iz leta 1869., po katerem se morejo po vseh občinah osnovati posredovalni uradi ali mirovna sodišča, katera imajo pravico po domačih možeh po-

ravnati prepirajoče se stranke. Take poravnave veljajo za tirjatve do 300 gld. Nadaljno uredbo teh mirovnih sodišč je državni zakon prepustil deželnim zborom. In tako je med drugimi tudi deželni zbor kranjski sklenil tak zakon, ki je bil razglašen l. 1873. Toda zgodilo se pri nas ni nič. In vendar bi bil ta zakon jako koristen za ljudstvo, ko bi se izvrševal. Koliko potov in dragih pravnih bi si ljudje prihranili. Seveda bi morali biti po občinah mirovni sodniki razumni, pošteni, ugledni in nepristranski možje. Leta 1897. je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da naj vpraša vse občine po deželi, ali hočejo mirovna sodišča ali ne. Stvar je zopet spala dve leti. Sedaj pa je sklenil deželni zbor, da se naprosi pravosodno ministerstvo, naj bi se dotični državni zakon tako izboljšal, da bi bila povabila k poravnavam za stranke prisilna, razsodbe pa izvršilne in da bi bila vsa taka pisma kolkov prosta.

Na **Dunaju** so se 9. in 10. aprila vršila posvetovanja nemških zaupnih mož; kranjske Nemce je zastopal baron Švegel. Posvetovali so se, kako bi vrgli sedanjo vlado in sami zasedli ministerske sedeže. In čudni so ti možje! Že dve leti na vse grlo kriče, da jih vlada zatira. Ko pa jih vlada vpraša, kaj hočejo, potegnejo suknje čez glavo in molčé. Sklenili so namreč strogo molčečnost, nobeden ne sme izdati sklepov. Kako pa naj vlada ozdravi njih bolečine, ako ne povedó, kje jih boli. Sicer je pa vse le kljubovanje častiželjnih ljudi.

Proč od Rima! Tako kričé tisti Nemci po Avstriji, ki so že zdavnaj zgubili vsako vero. S tem hočejo na videz prisiliti vlado, da bi odstopila, v istini pa imajo izdajalske namene. Največja nemška kričača Šenerer in Volf sta bobnala, da bode že do 1. aprila 10 000 Nemcev prestopilo k Lutrovi veri. Prvi april je minil, a vlovila sta na svoje limanice le nekaj kalinov. Nemško ljudstvo je še toliko verno v svoji večini, da noče priti med smeti.

Amerikanti še vedno nimajo v rokah vseh otokov, katere so v zadnji vojski pograbili Španjcem. Na Filipinih so se domačini uprli Amerikancem in pričel se je zopet krvav boj. Morda se bodo Amerikani še kesali, da so iztegnili roke tudi po filipinskih otokih.

V **Rusiji** je po nekaterih krajih že od svečana sem velika lakota, da ljudje umirajo. Minolo leto je bila tudi slaba letina, da je ljudstvu pošel ves živč. Država jim sicer pomaga, vendar pa vse podpore ne zadostujejo.

Na **Ogerskem** je v zbornici zopet mir. Baron Banffy je pobral šila in kopita in novo vlado je postavil Koloman Szell, ki ima sedaj velikansko večino v zbornici. Pridružila se mu je tudi vsa narodna stranka, katera je še malo dnij preje odločno pobijala Banffyjevo vlado. Nova vlada ima sedaj mnogo zastalega dela, ki pa pojde hitro izpod rok, ker Košutovci delajo sedaj le na videz opozicijo. Prva skrb novi vladi bode, da z avstrijsko sklenco nagodbo, katera že dve leti visi v zraku. Kakor se čuje, bode ogerska vlada nekoliko odnehala od svojih zahtev nasproti Avstriji.

Misijonska poročila.

Danes hočemo z dogodkom, ki se je nedavno pripetil, pokazati bravcem „Domoljubovim“, kako čudovito lepo požene velikrat seme, katero so misijonarji vsejali v vzprejemljiva srca divjakov. — Znano je, kako divje je bilo življenje Indijancev Severne Amerike, dokler še niso bili pod jarmom Združenih držav. Vse njihovo veselje in cilj njihovega življenja je bil: na čilem konju viharju enako poditi se skozi prerijo (s travo obraščeno planjavo), loviti bivola, ne prestanto zalezovati nasprotnika, in bodisi ta belokožec ali Indijanec, dobiti njegov skalp (kožo na glavi z lasmi v. ed) in naposled umreti v boju ali na mučeniškem kolu v največjih mukah, brez najmanjšega znamenja kake bolečine. Ves drugačen pa je postal Indijanec, ko so prišli do njega misijonarji ter mu prinesli edinozveličavno vero in ž njo krščansko življenje. Kjer se je to zgodilo, tam se je naselil mir in krotkost; ti priprosti otroci narave prinašajo svojemu dušnemu očetu potem toliko veselja in tolažbe, kolikor ne z lepa „olikanci“, katerih stariši in pradedje so bili rojeni in zrejeni v pravi veri. Ti „divjaki“ znajo se povzdigniti tudi do najvišje umetnosti — namreč do umetnosti: dobro umreti — celo takrat, kadar ne stoji ob njihovi smrtni postelji noben duhovnik. Ravno o tem poroča misijonar P. Bonald iz apostolskega vikarijata Saskačevan ta-le ganljiv dogodek. Zadnjo zimo bila je med Indijanci huda lakota in nje posledica: kužne bolezni. Ko omenjeni misijonar te uboge Indijance v tej hudi stiski obišče, najde v njihovih kočah na bornih ležiščih deset mrtvih Indijancev, ki so zmrznili vsled strašnega mraza (40 stopinj). Ko se približa mrličem, da bi molil zanje, vidi v svoje veliko začudenje, da ima vsak mrlič zganjen listič iz brezovega lubja v rokah (ki se v ondotnih krajih rabi kot pisalno sredstvo.) V prvem trenutku misli misijonar, da bo to morda še kak ostanek poganstva. Sklone se torej k mrliču in mu vzame iz roke listič. Na gornji strani je stalo zapisano: „Le naš duhovni oče sme brati te vrstice.“ Misijonar prebere in vidi, da je na lističu napisana izpoved umrlih. Tako je bilo tudi pri vseh drugih mrličih. Ubožci so namreč, videč da se bliža smrt in da se ne bo mogoče spovedati duhovniku, zaupali svoje grehe temu brezovemu lubju. Kako so storili to? Ali so s svojo umirajočo roko sami zarisali svoja znamenja v lub, ali so morda imeli zapupnika, ki je namesto njih to napisal in po njihovi smrti imel še toliko moči, da je zapustil tisti kraj? Na to misijonar ne vé odgovora. Vsi lističi končajo se skoro enako tako-le: „Prosim vas, oče, berite enkrat sv. mašo za pokoj moje duše. Zato vam zapuščam to kožo bibrovko, to svojo lepo sekuro itd.“ — Radi verujemo dobremu misijonarju, ki je res z apostolsko ljubeznijo vdan svojim katoliškim Indijancem, ako piše: „Ko sem bral to zadnje spričevalo žive vere in to detinsko priprosto poslednjo oporoko, so mi solze stopile v oči. Oj ti ljubi, veliki otroci! Slišali so od mene, da ima v slučaju, kadar ni duhovnika, popolnoma kes združen z željo prejeti zakrament sv. pokore, moč zadobiti odpuščanje grehov. In hoteli so pred Bogom, pred svojo vestjo in pred svojim duhovnim očetom pismeno spričevalo zapustiti,

da so umrli v tem prepričanju!“ — Ali ne osramotijo ti Indijanci marsikoga izmed nas gledé velike skrbi za zveličanje svoje duše?

Križ na polji.

V naši deželi je mnogo križev in znamenj po poljih ob cestah, na razpotjih. Truden popotnik postoji pod križem, pomoli očenaš pred križanim Izveličarjem in na novo pokrepčan hiti dalje, da pride prej do svojega cilja; kmetič truden in potan od dela dobiva pomoči in srčne tolažbe v svojem trudu, ko preneha za trenutek svoje oranje, ter se ozre na Boga, razpetega na križu, na božjega Sina, ki je še veliko, veliko več trpel, da nas je odrešil in spravil s svojim nebeškim očetom. — Pred nekaj leti je pal mlinar in vaški župan neke večje vasi v roke judovskega oderuha. Le ta mu postavi termin, do kedar mora plačati, a ta ne more. Oderuh tirja drugič, terja tretjič — nič. Težkega srca gre nekega večera mlinar od upnika potem ko ga je prosil na kolenih, naj počaka in potrpi. „Jutri gre stvar pred sodišče!“ mu je odgovoril trdo in mu pokazal vrata. Propad in sramota ne gresta mlinarju iz glave. „In jaz sem župan! S prstom bodo kazali za mano“ tako premišluje in sam ne ve kako in kaj. Pride mu slednjič misel, da si konča življenje na bližnjem drevesu. Vrvico ima seboj, videl ga ne bo nihče, da bi mu zabranil. Hajdi v smrt, prej ko mogoče. . . !

Tu zagleda ob cesti lesen križ s Kristusom in njegovo prežalostno Materjo. On obstoji, se ozre na križ in v njegovem srcu se rodi pretolažilna misel: „Glej, ta te je odrešil in njegova prečista Mati je užila zaradi tebe grešnika toliko britkosti, in ti si hočeš sedaj še življenje končati? Ne, tega ne boš storil, nikdar!“

Mlinar gre domov potolažen, upnik ga čaka, dokler se mu ne posreči dobiti denarja od druge strani na posodo in se tako rešiti iz zanj judovskega oderuha. — Danes je mlinar premožen.

Piti ne smejo.

V nekaterih krajih v Ameriki sklepajo sedaj postavo, ki se glasi „prohibicijon“. Ta postava prepo-veduje točiti vpijančljive pijače. Samo v lekarni smejo dati vina in žganja, če zdravnik ukaže. Neki šaljivec je pripovedoval to-le povest, ki kaže, kako je hudo pijancem v takih krajih. Pride iz daljave ves truden in spehan popotnik in išče, kje bi dobil kaj za žejo. „Pri nas ni gostilne, ki bi smela točiti vino,“ odgovorí mu. „Samo v lekarni ga dobite.“ Mož gre v lekarno. „Ali imate recept od zdravnika?“ vpraša lekarnar. Jaz smem dati vina ali žganja samo tistim, ki so od kače pičeni.“ „Kje pa je taka kača?“ vpraša žejni revež. Lekarnar mu da naslov hiše, kjer dobi tako kačo. Čez pol ure pride ves obupan nazaj. „Oh, usmilite se me,“ zakliče ves žalosten. „Kača je že tako trudna, da ne more več pičiti in je že za nekaj tednov naprej oddana!“

Pa ga je ozdravil.

Bil je gospod pri nekem župniku na obisku. Pravil mu je toliko lažij o svojih dogodkih na ledu,

da bi jih lahko z grabljami nagraabil cele kóše. Ko konča, pravi župnik: O, na ledu je mogoče doživeti čudnih reči. Jaz naprimer imam po zimi zelo slabo pot do sosednje cerkve; toda precej postane boljše, če morem čez Labo, kadar zamrzne. Pustil sem si torej narediti sani za 4 osebe in upregal sem 2 konja. Pred par leti enkrat smo se peljali čez Labo jaz, gospod učitelj in še dva druga. Ribiči pa so bili po nesreči napravili velikih lukenj v led, katere so po noči le na drobno zmrznile. Kaj se zgodi? Konja sta padla v tako luknjo in sta potegnili sani in nas vse pod led." Tu je obmolnil župnik. Njegov gost je čakal na konec povesti, kako da so se rešili, pa zastonj. Nejevoljen torej vpraša čez nekaj časa: Kako pa ste prišli ven, gospod župnik? — "Vem? Saj sploh nismo prišli" pravi župnik kratko. "Utonili smo vsi pod ledom." — Gost je postal rudeč in tisti večer ni lagal več.

Marija mati milosti.

Zbolel je za smrt mlad mož, pijanec, ki je živel s svojo nedavno umrlo ženo v vednem prepiru in kregu, in — kakor je bilo obče znano — mnogo let ni maral za cerkev in svete zakramente. Nikdo si ni upal reči mu, naj se da prevedeti s sveto popotnico, niti njegova mati ne. Vendar pa je ta sporočila skrivaj duhovniku o njegovi smrtni bolezni. Ta pride, a bolnik noče nič slišati, in dasi komaj še pri življenju, trdi, da ni kar nič bolan, samo, da bi se mu ne bilo treba spovedati. Ko pride spovednik drugi dan, in ga nagovarja, naj se da prevedeti, trdi bolnik po vsi sili, da on nima sicer prav nič zoper to, da pa nikakor noče tega ta teden — bilo je tedaj v petek. Duhovnik moli kratko molitvico k Devici Mariji. Potem vpraša bolnika, ali se res noče spovedati še ta teden in, glej! Bolnik je bil pri volji: "Naj bo" odgovori, "Pridite jutri!" V saboto je sprejel prav pobožno sv. obhajilo in naslednji dan je umrl.

Nebeška mati mu je sprosila milost pokore in srčnega kesa.

Kaznovan žganjepivec.

Nekje na Kranjskem pride lepega dne v znano hišo sitnost prodajat dobro natrkan žganjepivec. S skrajno nadležnostjo zahteva od gospodarja denarja, da bi šel zopet zalivat svoje kosmato grlo. Gospodar mu veli, naj gre delat, in dobil bode hrano in primerno plačilo. A žganjar noče slišati o delu ter se z robati kletvinami opoteka do bližnjega čebelnjaka, kjer se vleže v prijetno senco in trdno zaspi. Domači hlapec, ne bodi len, gre ter žganjarja, ki je smrčal in sanjal o jerušu, pošteno namaže z medom po obrazu. Čebele so hitro zasledile dobro pašo in cel roj živih bučelic je plesal na zabuhlem medenem obrazu. Moža je začelo srbeti po obrazu. V poluspanju potegne z roko po obrazu, enkrat po levi, drugič po desni strani. To marljive živalice seveda jako razkači, da mu vedno nadležnejše silijo v brk ter dajo okušati svoja žela. Mož je takoj trezen, vstane ter beži, kar mu dopuščajo moči, toda čebele

so ga pošteno splačale po obrazu in vratu. Od istega časa žganjarja ni več v vas, ker se boji, da bi mu zopet čebele nadražili v obraz.

Vzdigovanje zakladov.

Za piruhe prejel je v idrijski okolici vsega spoštovanja vreden gospod iz Madrida pismo, v katerem mu piše brez podpisa slepar, da mu hoče razkriti skrivnost, po kateri bo prišel do premoženja. V nemški pisanem pismu piše: Vi imate vzdigniti iz nekega denarnega zavoda 40 tisoč funtov sterlingov. V Vaši okolici je zakopanih 2.000.000 frankov, zakopal sem jih pri svojem begu. To svoto bi vzdignili lahko Vi in Vam obljubujem 25 % nagrade. Daljne podatke in obris, kje da denar leži, Vam bom poslal, ako mi pošljete denar, da rešim obris in druge listine, z naslednjo brzojavko: „Manuel Braga Lista Telegrafos — Madrid — Spanien.“ Svojega imena za sedaj ne morem navesti, ker se nahajam v ječi in tudi ne vem za gotovo, ako prejmete moje pismo. — Kakor se govori, prejelo je več boljših posestnikov jednaka pisma in pričakuje se, da se nihče ne bo vsedel na te limanice. Razvidno je, da ima slepar svoje pomočnike tudi na Kranjskem, kateri podajajo svojemu „šefu“ v Madrid imena boljših posestnikov. Policija ima gotovo dober nos; morebiti se ji posreči zaslediti te sleparje in zatreti to zalego.

Boj — žganju.

Sedanje socijalne razmere so jako žalostne. Skoraj noben stan ni zadovoljen, delavsko, kmečko in obrtniško vprašanje zahteva hitre, pravične rešitve. Znak sedanjega časa je gospodarski propad, verska brezbriznost ali celo sovraštvo proti veri in moralna propast, ki se deloma osvedočuje tudi v pijančevanju. Velikanske so množine žganih pijač, vina in piva, katere povzije človeštvo. Nedavno smo naveli velikanske svote, katere Angleži in Francozi vsako leto žrtvujejo za pijačo. V Nemčiji se povzije povprek nad 676 milijonov litrov žganja, nad 5455 milijonov piva in nad 322 milijonov litrov vina. Posledice so rastoča beda, polne norišnice in ječe. Poleg žive vere trebalo bi i zakonitih sredstev, kakor n. pr. na Norveškem. Ondi določa zakon, da v vsakem mestu vsako peto leto glasujejo, ali se dovoli točenje vpijanljivih pijač. Glasovati imajo pravico moški in ženske s 25. letom. Nedavno so glasovali v Kristijaniji, v glavnem norveškem mestu, ali se sme točiti žganje. Od 102 620 opravičnih oseb je glasovalo le 18.608 oseb za točenje žganja. Ako večina glasuje za točenje, potem sme točiti le delniško društvo pod vladnim nadzorstvom. To društvo si sme pridržati le 5 odstotkov dobička, vse drugo mora darovati v javne svrhe. Tako so norveška društva od leta 1872. do 1897. izdala 20.700.000 kron za delavske stanove, javne knjižnice, sirotišča itd. Pijač pa pod kaznijo ne smejo prodajati pijancem, beračem in otrokom. In to v svo- bodni Norvegiji!

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Mestne volitve v Ljubljani.) Kako važne so letos mestne volitve v Ljubljani, to pojasnuje danes »Domoljub« v posebnem članku. Tukaj le še dostavimo, da naj vsi krščanski slovenski volivci gotovo pridejo na volišče. — Opomnimo samo to, da se letos ne bo volilo v mestni hiši, kakor druga leta, ampak, da volivci, katerih priimek se začne s črko A do L volijo v šoli na Ledini v Komenskega ulici, drugi z začetnimi črkami M do Ž pa v šoli na Cojzovem grabnu. Imena naših kandidatov se naznanijo o pravem času.

(Občni zbor »Katoliške družbe«) bo v torek dné 25. aprila ob 7. uri zvečer v »Katoliškem domu«. K mnogobrojni udeležbi so vsi udje prav uljudno povabljeni. — Odbor.

(Shod dekanov.) Dné 11. aprila sošli so se na povabilo knezoškofa v Ljubljani gg. dekani s cele dežele v posvete. Na dnevnem redu so bile nastopne točke: razgovor o škofovih zavodih in o stroških zanje, o praznovanju konca devetnajstega veka, o potovanju v Jeruzalem, o katoliškem shodu l. 1900, o družabnih razmerah v škofiji in o pomočkih, kako varovati posamne stanove, da ne krenejo s pota krščanskega življenja. Vsi važni sklepi bili so soglasni.

(Novomašniki iz 3. bogoslovnega leta) bodo letos naslednji gg.: Barle Ivan iz Šenčurja, Jane Peter od Sv. Križa pri Trziču, Kolbezen Leopold iz Crnomlja, Očepek Josip iz Št. Lamberta, Rebol Franc iz Predvora, Sušnik Ivan s Trate, Terškan Štefan iz Sostrega in Zorko Franc iz Cerkelj na Dolenjskem.

(Shod gospodarskih zadrug) se je dne 6. aprila vkljub vsem oviram sijajno vršil v »Katoliškem domu« v Ljubljani. Za predsednika je bil izvoljen dr. Šusteršič, za podpredsednike dr. Krek, Kržišnik in Jaklič. Po pozdravu predsednikom so izborno govorili gg.: Jaklič iz Dobrépolj o pomenu gospodarskih zadrug, Peter Hauptman iz Starega Trga o konsumnih društvih in njih nasprotnikih in dr. Krek o vzajemnem delovanju gospodarskih zadrug. — Na predlog dr. Kreka in dr. Šusteršiča se izvoli odsek, ki poskrbi vse potrebno za osnovo osrednjih zadrug ter sestavi razne prošnje za podporo na deželni in državni zbor. — Odpošljejo se brzojavke na ministerskega predsednika, trgovskega in poljedelskega ministra, v katerih se imenovani najspoštliveje pozdravljajo, a ob enem prosijo varstva pred napadi ljudstvu sovražnih zvez. — Shod se je nato zaključil ob splošni navdušenosti. Pomen tega shoda označujemo bolj podrobno v današnjem

uvodnem članku. — Temu shodu nasproti sklicali so ob istem času v »Narodnem domu« tudi trgovci — ali bolje: klika okoli »Slovenskega Naroda«, svoj trgovski shod, kjer so veliko vpili zoper zadrug in zlasti kosumna društva, ter v družbi velikega nemškutarja Žvegelj na in rudečkarja Železnikarja sklenili boj zoper vse prijatelje gospodarske organizacije. Z bojem hočejo liberalni trgovci prisiliti ljudi, da bi pri njih kupovali! Tako neumen more biti samo liberalc. Zato pa pojde zdrava krščanska organizacija preko njih svojo pot dalje!

(Vseslovenska delavska slavnost.) Svojo vdeležbo pri tej slavnosti, ki se bo vršila dné 28. maja t. l., so dosedaj naznanila sledeča društva: 1. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. 2. Katoliško delavsko društvo v Mariboru. 3. Čitalnica v Šent Vidu nad Ljubljano. 4. Slov. kat. akademično društvo »Danica« na Dunaji. 5. Katoliško slov. delavsko podporno društvo pri D. M. v Polji. 6. Kmetijsko društvo v Horjulu. 7. Katoliško mladeniško društvo v Kamniku. 8. Slovensko bralno društvo v Železnikih. 9. Pomočniški zbor pekovske zadrug v Ljubljani. 10. Katoliško izobraževalno društvo v Križah pri Trziču. 11. Katoliško društvo sv. Jožefa v Trziču. 12. Katol. društvo rokod. pomočnikov v Novem mestu. 13. I. Delavsko konsumno društvo na Jesenicah. 14. Slov. katoliško delavsko društvo v Trbovljah. 15. Bralno društvo v Gorjah. 16. »Katoliški Napredek« v Št. Vidu pri Zatičini. 17. Katoliška delavska družba v Idriji. 18. Delavsko podporno društvo v Celji. 19. Katoliško delavsko društvo na Jesenicah. 20. Konsumno društvo pri D. M. v Polji. 21. Slovensko katoliško delavsko društvo v Kropi. 22. Kmetijsko društvo v Dobrunji. — Prosimo še vsa ostala društva, naj nemudoma prijavijo svojo udeležbo. Za sedaj zadostuje, če samo splošno izjavijo, da pridejo. Število udeležencev, čas prihoda in druge potrebne podatke prosili bomo pozneje.

Prilavljalni odbor.

(Vrhniška železnica) bo kmalu dograjena. Dné 10. aprila se je peljala komisija in upravni odbor s prvo lokomotivo iz Ljubljane do Vrhnike. Ko se zvrši naspiranje gramoza, se železnica otvori, najbrže konec maja ali v začetku junja.

(Temeljni kamen) za novo župno cerkev v Šmartnem pri Litiji se položi že v nedeljo dné 4. junija.

(Umrli) je v Ribnem pri Bledu po kratki bolezni za kapjo Martin Ferjan, po domače Krčmar, ki je bil skoraj po vsem Kranjskem dobro znan kot ljudski zdravnik. In zares je ta samouk z domačimi zdravili ozdravil marsikoga, nad katerim so bili zdravniki že obupali. Naj v miru počiva!

(Iz Bohinja.) Dné 10. t. m. so spremili na pokopališče pri cerkvi sv. Nikolaja v Bohinjski Bistrici

najstarejšega Bohinjca, po domače »Tajča« iz Kamenje, rojenega leta 1802., torej starega 97 let.

(Požari.) Dne 1. aprila pogorela je v Zgornjem Tuhinju fužina županu Josipu Smolnikarju, 3. aprila pa vas Steblevk, fare Spodnji Tuhinj. Posebno občutljivo je zadeta posestnica Marija Škerbinc, kateri so zgorela vsa gospodarska poslopja, krma, živila, dve svinji in ena telica. Zavarovana ni bila. Zelo je oškodovan tudi Pavel Modrijan, kateremu je tudi vse zgorelo, a je bil zavarovan samo za 200 gld. Za ta dva usmiljene darove sprejema župnijski urad v Šmartnem. — Dne 4. aprila je ogenj vpepelil hišo z gospodarskim poslopjem posestniku Ant. Skalarju v Kosezah. Škode: 1100 gld., zavarovan le za 400 gld. — V noči od 5. na 6. april pogorela je hiša J. Bučarja v Štorovju pri Zatičini z vsem, kar je bilo v njej. Zgorela je tudi jedna krava. Škode: 530 gld.

(Berite »pastirske liste« in »Domoljub«.) To priporoča neki »Domoljubov« naročnik z Notranjskega, ki je bil dosedaj prevelik prijatelj »žganja«, iz katerega je, kakor sam pravi, »večkrat prišel prepir in potreščina«. Ko pa je — tako piše — bral v knjižici »Dva pastirska lista« stran 75. in v »Domoljubu« od 6. aprila stran 102., sklenil je, za vselej dati slovo nesrečnemu žganju. »Držal bom«, tako sklepa svoj dopis, »moško besedo, in k temu mi bo prav gotovo pomagala Marija od čistega spočetja iz Lurda!« — Mi smo tudi mnenja, da bo Marija gotovo pomagala, ako z njegove strani ne bo manjkalo lastnega truda in sodelovanja!

(Iz Cirknice.) Odkar je tukajšnja vrta hranilnica in posojilnica kupila dve skupaj stoječi hiši, dvorišče in hlev na glavnem trgu pred cerkvijo, toraj na najlepšem prostoru cirkniškega trga, so se naši stari liberalci zopet zdramili in začeli svojo liberalno svobodo med domačim ljudstvom in v »Slovenskem Narodu« oznanjevati; odtod tudi nekaj neslanih in lažljivih dopisov v »Slov. Narodu«. Začeli so udrihati po konsumnem društvu, v katero so zadnji čas pristopili tudi njihovi nekdanji privrženci, ker so spoznali, kdo res dela za blagor ljudstva. In kaj je bila posledica temu? Dva taka na novo pristopivša uda, ki sta bila poprej pri tukajšnjem lesnem trgovcu Šerkotu jeden lesni agent, drugi pa gostilničar, sta morala vkljub izvrstnemu spričevalu samo radi pristopa h konsumnemu društvu svoji službi žrtvovati. To je torej dokaz, kako umevajo in izvršujejo naši liberalci liberalno svobodo. »Nič drugače, kakor jaz hočem, če ne pa pojdi iz službe: pa ne boš več naložil; boš pa »ob froht«, to je njihova »parola«. Kaj ne, to je svoboda?! No, naj le privoščijo ljudstvu tako svobodo in naj ga le vedno straše s službami in osrečevalnim »frohtom«, zavedno ljudstvo jim vse jedno hrbet obrača in z navdušenjem pristopa k

svojim društvom, ter je ponosno na hranilnico in posojilnico, katera jih je že toliko iz oderuških krempljev iztrgala, ponosno še posebno na svoj katoliški dom v nekdanji liberalni Cirknici.

Stajersko.

(Iz Kozjega.) Občinske volitve so pretečeni mesec pri nas za Slovence ugodno izpale. Občinski odbor, ki je bil do sedaj v nemškutarskih rokah, je prešel v slovenske. Izvoljeni so razun dveh samo vrli slovenski možje. — Kozjanska župna cerkev je dobila za božji grob prav lepo iz lesa izrezano podobo Kristusa, ležečega v grobu.

(Novi deželni šolski nadzornik) za Štajersko bode g. dr. P. Stornik, sedaj ravnatelj na mariborski gimnaziji. Dosedanji nadzornik Zindler, ki je več let služboval tudi na Kranjskem in se kazal trdega Nemca, stopi v pokoj. Upamo, da bo novi nadzornik bolj pravičen slovenskemu delu dežele.

(Iz Gradca) smo dobili veselo vest, da je namestništvo konečno vendarle potrdilo pravila »slovenskemu izobraževalnemu in zabavnemu društvu Naprej« v Gradcu, ki si stavi namen, biti ognjišče, okrog katerega naj se zbirajo vsi mnogeštevilni graški Slovenci.

Primorsko.

(Imenovanje deželnega glavarja Goriškega) je nov udarec za Slovence. Imenovan je namreč dr. vitez Pajer, najbolj zagrizeni vodja goriških Italijanov. Ako vlada misli, da je s tem kaj pripomogla v zboljšanje neznosnih političkih razmer na Goriškem, se zelo moti. Slovenci, ki so večina v deželi, takih udarcev ne morejo mirno prenašati, ali celo pri tem še sodelovati.

(V Ricmanjih) pri Trstu se obhaja na praznik varstva sv. Jožefa, 3. nedeljo po velikí noči, dne 23. aprila, običajni romarski shod. — Vspored službe božje je sledeči: V soboto dne 22. aprila, ob 7. uri zvečer slovesne večernice s sv. blagoslovom. V nedeljo, dne 23. aprila, ob 6. uri zjutraj cerkveni govor in peta sv. maša, ob 8¹/₂ tiha sv. maša; ob 10. uri slavnostni cerkveni govor, potem velika sv. maša; popoldne ob 3. slovesne večernice z blagoslovom. Ta dan zamorejo dobiti obiskovalci romarske cerkve sv. Jožefa v Ricmanjih 1. popolni odpustek; 2. nepopolni odpustek 7 let in 7 kvadragen pod navadnimi pogoji. Izpovedovati prične se v soboto ob 2. popoldne. Letos in sicer 5. 6. in 7. maja obhajala se bode slovesna tridnevna v spomin 150. letnice, kar se je začela tukajšna božja pot k sv. Jožefu. Natančen vsopred cerkvenih svečanosti objavil se bode v kratkem po časopisih in posebnih naznanilih. Cerkevno predstojništvo.

Domača knjižnica.

Zadnjič sem vam priporočal, da pridno spravljajte in shranjute posamezne številke „Domoljuba“, da boste ob koncu leta ves letnik imeli skupaj. To sem rekel v priporočilo „Domoljuba“ samega; danes grem pa še za jedno stopinjico dalje ter rečem, da tudi zato pridno shranjute „Domoljuba“, da ne pozabite, katere knjige sem vam že priporočil. Kdo ve, morda takrat, ko pride moja pohvalna ocena, nimate ravno drobiža pri rokah, ali pa zato odlašate, da boste kupili takrat, kadar pridete sami v mesto itd. Meni se pa ne ljubi iste knjige večkrat opisovati in bi tudi ne bilo dobro, ker imamo veliko lepih knjig, katere naj bi prišle še polagoma na vrsto.

V. Pomladni glasi, posvečeni slovenski mladini. S štirimi slikami. uredil in založil Anton Ratajec, v Ljubljani. Tiskala Kat Tiskarna 1899. Cena broš. 30, vez. 50 kr. Kar sem hvalnega povedal o „Vrtcu“ in „Angeljčku“, to smem ponavljati o „Pomladnih glasih“. V naravi se po pomladni čas navadno slišijo največje glasovi in vzbujajo veselje tudi v vsakem nepopačenem srcu. Seveda tudi pomladna doba s svojim čarobnim veseljem človeka včasih nehoté opomni manj prijetne jeseni in tožne zime, ko utihnejo radostni glasovi. Glejte, prav taka je ta ljubka knjižica, ki ima naslov „Pomladni glasi“ zato, ker so jo spisali mladi gospodje v bogoslovnici za mlade čitatelje, za ljubo mladino slovensko; a tudi za priletnega človeka so mikavni ti nežni glasi. Vsebinske je zvečine nedolžna, vesela, a semtertjaj se pa le tudi vmes začujejo tožno ganljivi glasovi, ker je govorjenje tudi o bolezni in smrti. Podaje nam sedem sestavkov v nevezani, sedem pa v vezani besedi. 1. Iz življenja blaženega Klemenca M. Dvorjaka je pisatelj, ki je ob enem izdajatelj in založnik knjige, priobčil 14 jako mikavnih in vzpodbudnih dogodkov, ki nam kažejo, kako je bil ta izredno bogoljubni mož drag Bogu in ljudem. 2. „Dva dneva iz življenja Kottnikovega Jožka“ je šaljiva slika. 3. „Pomoč v stiski“ pa jako ganljiva povest. 4. „Iz življenja malega naroda“, t. j. iz delovanja pridnih čebelic je nam z živimi in veseli barvami naslikanih devet slik ali prizorov, ki bodo mikale ne le čebelarja, marveč vsakega čitatelja. 5. „Zorkin god“ je opisan s prav preprosto detinskim humorjem (veselo šaljivostjo) in torej kakor nalašč za veselo mladino. 6. „Ob očetovi smrti“ je bolj resen spis, ki kaže sinovo ljubezen in hvaležnost ob očetovi bolezni in smrti ter bo gotovo dobre otroke blazil in vtiral v ljubezni do starišev. 7. „Komedijska“ je selska slika neke komične predstave, katere sta se dva dečka „brezplačno“ vdeležla po goljufiji, pa jo tudi pošteno izteknila. — Drobni pasmic ne bom natančneje opisoval; le to rečem, da so vse lepo ubrane in primerne čitateljem, katerim so namenjene. Pristaviti moram še, da je tudi zunanja oblika jako vkusna, smemo jo že prištevati elegantni.

Pa nisem še popolnoma pri kraju; še nekaj moram omeniti. Ta ljubka knjiga je že deveta te vrste, ima že osem starejših vrlih sestrice. Prvi dve sta že popolnoma pošli, kakor sem čul; torej je mogoče poleg te najnovejša kupiti le še 6 poprejšnjih; skrbite, da dobite v kaki „starini“ še prvi dve. Vidite, da se je tudi pod to vrlo trdko že nabrala precejšnja skladovnica prav lepega in dragocenega blaga, ki bo gotovo v čast in ponos vsaki dobro vrejeni domači, — kaj se le šolski knjižnici!

VI. Nove lourske šmarnice. Francoski spisal Henrik Lasserre. Z dovoljenjem pisateljevih poslovenil Janez Godec, kapelan.

Ljubljana 1899. Tiskala Kat. Tiskarna. Cena: pol usnje 90 kr., usnje 1 gld., usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.; posamezni iztisi po pošti à 5 kr. več. — Veliko lepih knjig je že napisanih v proslavo Matere božje tudi v našem jeziku, gotovo pa največ in najlepših za toli priljubljeno majniško pobožnost ali šmarnice, ki se s toliko vneemo opravljajo po slovenskem ozemlju, kakor malokje drugod. Nastalo je pri nas že kar šmarniško slovstvo. A vzlic temu še vsako leto z veseljem pričakujemo novih šmarnic, in ni nam všeč, ako jih moramo pogrešati kako leto. Vidim, da sem vam že s tem vstregel, ker sem vam naznanil, da so sploh tudi za letošnje leto izšle nove šmarnice, in da ste se že odločili, da jih kupite in postavite v svojo domačo knjižnico na določeno mesto. Še rajše boste pa to storili, ako vam povem, kako lepe so letošnje šmarnice. Bile so že nekdaj šmarnice z enakim naslovom a čisto drugačne. Prve lurske šmarnice so opisovale, kako je nastala tam čudežna božja pot; koliko nasprotja je bilo treba odstraniti, koliko krivic preprečiti, kako se je zidala prva romarska cerkev v Lurdu, ki ima častni naslov „bazilika“ itd. — Letošnje šmarnice pa ne opisujejo nič tega, marveč pripovedujejo bolj obširno samo štiri najlepše čudeže, ki so se tam zgodili: čudež na Veliki Šmaren, Lavantski mizar, Ivana Fontenayska in devetdnevnik algirskega župnika. Vse to pa, že samo ob sebi jako ganljivo in mikavno, je popisano prav živo v jako lepem jeziku. Omenjal bi pa zlasti za letos, da se nikar ne zanašajte samo na to, češ, saj bodo v cerkvi brali, čemu bi si še posebej kupoval šmarnice? Ravno radi tega, ker so posamezne dogodbe razdeljene na več dnij, je dobro, če tudi doma prebirate iz knjige, da se vam gotovejše ohrani zveza celega dogodka. Končno pa zakaj bi se ti tako škoda zdela par krajcarjev v slavo Marije, in še posebej Lourske Matere božje, ki se v sedanjem času skazuje tako čudežno, radodarno in milostno!

Drobtinice.

Z denarjem v grob. Nedavne je v Angernu na Niževavstrijskem umrl posestnik Karner, ki je za odmero osebnega dohodninskega davka naznanil 80.000 goldinarjev premoženja. Kako so se začudili dediči, ki so po njegovi smrti našli le 30.000 goldinarjev. Ker je bil pokojnik skopuh in sploh čudak, ter je večkrat izrazil željo, da morajo vzglavnico položiti ž njim v grob, hočejo dediči prositi, da izkopljejo „dragega“ pokojnika.

Roparska komisija. K neki dunajski gospodnji prišla sta nedavno dva gospoda, jeden elegantno opravljen, ki se je predstavil za sodnijskega uradnika drugi je pa imel na glavi kapo sodn. sluge. „Uradnik“ vpraša po nekem Lepinu, kateri je stanoval pri njej in ki ga slučajno ni bilo doma, in pravi, da mora takoj pričeti s hišno preiskavo, ker bo Lepin prijet radi velike tatvine in umora štiriletnega otroka. Gospodinja se umevno izredno prestraši, toda „komisar“ ji zapreti z zaporom, ako mu ne pove resnice in in odpre Lepinove sobe. Potem pošlje „slugo“ po bližnjega ključavničarja in si da odpreti predale in kovčege. Na to se prične preiskava. Na vrsto pride večje število srečk, zlata žepna ura, nekaj denarja in več drugih stvari. Po dovršenem delu se vsede

„uradnik“ k mizi, sestavi zapisnik o konfiskovanih predmetih na papir z napisom: „C. kr. okrajno sodišče“ ter pozove gospodinjo, naj podpiše zapisnik. Ker pa vsled velike razburjenosti gospa ne more ustreči njegovi želji, se „uradnik“ zadovolji tudi s tem in ji naznani, da jo popoldne pozove sodišče samo k podpisu. Nato pa pobaše komisija konfiskovane stvari in odide. Poziva k podpisu seveda celo popoldne ni bilo in ko se zvečer Lepin vrne v svojo sobo, zakriči ves zavzet: „Tu so bili roparji!“ Toda gospodinja je bila bolje poučena ter je njega jela obdelavati s tatinsko in roparsko pošastjo. Debelo sta se gledala oba in zmerjala, dokler ni bila cela zadeva pojasnena in je gospodinja spoznala, da sta bila opoludanska komisarja — pretkana roparja, katera sedaj marljivo zasledujejo.

Narodno gospodarstvo.

Koristi globokega oranja. Splošno orjejo kmetovalci komaj 12 — 15 cm globoko. Izgovarjajo se, da bi pri globokem oranju živina preveč trpela in da se spravi na površino preveč nerodovitne zemlje.

Res niso taki izgovori brez podlage. Toda koristi globokega oranja, ako se prav in o pravem času izvrši, so tolike, da pred njimi izginejo vsi izgovori.

Kjer je zemlja globoko preorana, so lahko korenine krepke, potem se tudi steblo bolj razvija. Nekateri mislijo, da žitne rastline le majhne koreninice delajo. Kjer je plitva zemlja, se res koreninice ne morejo razviti, toda v globoko zrahljani zemlji naredijo po celo ped dolge korenine. Bolj globoko pa, ko korenine sežejo, toliko več hrane zamorejo v se vsrkati.

V globoko orani zemlji ne moreti zlatno rastlinam škodovati ne suša ne moča. V zemlji, ki je globoko zrahljana, se deževnica poprej zgubi in spodnji del ostane dolgo časa vlažen; ako je tudi površina izsušena, iz spodnjih plasti dobiva rastlina še dovolj vlage. Na plitvi zemlji pa deževnica ali odteče ali pa zastaja na površini in škoduje rastlinam. Ob času suše se pa plitva prst kmalu posuši, spodnja plast je pa nepredorna in nima dovolj vlage v sebi.

V globoko zrahljano zemljo dohajata zrak in toplota, ki sta potrebna, da se zemlja hitreje razkroji in v rastlinsko hrano spremeni.

Tudi se z globokim oranjem plevel zatira, ker pride plevelno seme tako globoko v zemljo, da ne more več kaliti.

Globoko se pa mora orati v jeseni in ne spomladi. Mrtva zemlja pride na površje in zmr-

zlina jo razdrobi in naredi rodovitno. Globoko se pa mora orati le polagoma, na vsake 3 — 4 leta za nekaj cm globokeje, dokler ni zemlja dovolj zrahljana.

Na globoko preorani zemlji pa je treba prvo leto sejati take rastline, ki delajo dolge korenine n. p. pesa, turšica, detelja.

Za smeh in kratek čas.

(Modri Jakec.) — Jakec je bil na sprehodu s svojo sestro Anico. Prišedši domov pripoveduje svojemu stricu: Dragi stric, danes sva bila z Anico na sprehodu, ter sva videla dva osla, starega in mladega. Na to stric: Pa kako je bil velik mladi osel? Jakec: Tako, kakor jaz. — In stari osel, kako je bil velik? — Anica: Tako, kakor vi. — Nato Jakec: Kaj brbljaš? Tako velikega osla, kakor je naš stric, ni na celim svetu!

(Od kogar dobil, tistemu dal.) — Glasovit odvetnik zapustil je vse svoje premoženje od sto tisoč goldinarjev bolnikom v neki norišnici in je v oporoki dostavil te-le besede: Od norcev sem dobil denar, norcem ga zapuščam. (Pridobil je namreč svoj denar od tistih norcev, ki se neumno pravdajo.)

(Kar je iskal, to je dobil.) — Kmet pride prvič v veliko mesto ter se čudi raznovrstnemu blagu po izložbah. V neki izložbi vidi tudi množico pisanih papirjev — bila je menjalnica. Radoveden, kakošna prodajalnica je to, stopi noter in popraša prvega, ki je sedel pri vratih: „Kaj pa prodajate pri vas?“ Uradnik ga hoče imeti za norca, pa pravi: Oslovske glave. — „Zares jih morate dosti prodati, ker je samo vaša še tukaj!“ odvrne kmet in odide.

(V šoli.) — Profesor: „Res je tako, gospoda moja, in naj oko nevedneža še takó z glavó zmajuje!“

Računski uganki.

1. Žena gre prodajati jajca. V prvi hiši proda polovico vseh jajc in pol, pri drugi polovico od tega, kar ji je ostalo in pol, v tretji hiši polovico od ostalega in pol jajca. S tem proda vse. Koliko jajc je imela in koliko jih je v vsaki hiši prodala?

2. Kako je mogoče od števila dvajset tako odšteti dvaindvajset da znaša odstanek 88?

Besedna uganka.

12 10 12 7	moško krstno ime
11 8 3 4 2	ime živali
10 5 4 8 7	mesto na Laškem
9 12 10 12 4	premakljiva koča
8 1 8 3 12 4	moško krstno ime
7 12 11 2 4 2	kraj slavne bitke
6 8 3	ljudska pijavka
5 4 2 4	ime obrtnika
4 2 1 3 4 10 12	vas na Notranjskem
3 2 11 12 4 8 7	narodno moško ime
2 4 2 4 2 10	zgodovinsko-znamenita gora
1 8 3 2 4	ime obrtnika.

Začetne črke spredaj po koncu gori brane povedo nekaj, proti čemur se bije sedaj strasten boj.

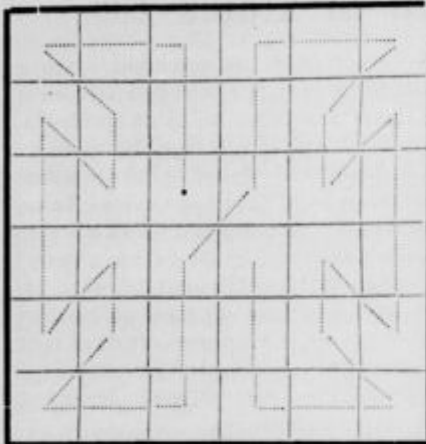
Izmed onih rešilcev, ki bodo prav uganili vse tri naloge in rešitve pravočasno poslali, bodo trije izžrebani in dobe lepo knjižico v dar.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Računska naloga: Devet oseb vzame po jedno jajce, deseta pa jajce s skledo vred.

Zastavica: Dvakrat rojen je bil Sin Božji, (od Boga Očeta in iz Marije Device), dvakrat umrl pa so Lazar, mladenič v Najmu in Jajrova hči, katere je Kristus obudil k življenju.

Rešitev skakalnice.

Na označeni način zvezani zlogi dajo prvo kitico Slomškovke narodne pesmi „Lahko noč!“

Rešitev je došlo do določenega dne skupno 126.

Vse tri uganke so prav rešili tile naročniki: Andolšek Janez v Trnpi pri Vel. Loki, Pavlič Frančiška v Podgorji, Triler Janez in Franc ter Kovačič Franc pri Sv. Duhu pri Stari Loki, Petkovšek Frančiška in Marija ter Seljak Fran v Idriji, Koprivšek Tomo in Fric Ana v Špitaliču, Klander Fran v Gorici pri Radoljici, Pogačar Jožef v Vrbi, Malnarčič Anton v Krupi na Dolenjskem in Lahovnik Janez v Šmartinu pri Velenju. — Zastavico in Skakalnico so rešili: Porenta Andrej v Virmazah, Damiš Karol pri Sv. Trojici v Slov. Gor. in Škantar Rozalija v Boh. Srednji vasi. — Skakalnico in računsko nalogo je rešilo 85, samo skakalnico 22 naročnikov te po jeden zastavico in računsko nalogo. Imen radi pomanjkanja prostora žal ne moremo objaviti.

Priloga številka »DOMOLJUBA« izide dne 4. maja 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 15. aprila:	12	20	31	54	15
Gradec, 15. aprila	15	29	31	84	57
Lina, 8. aprila	67	60	84	57	62
Trst, 8. aprila:	70	29	12	37	87

Tržne cene v Ljubljani.

15. aprila

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	10 —	Špeh, povojen, kgr.	— 70
Reš,	8 —	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno	— 2
Oves,	6 80	Mleko, liter	— 7
Ajda,	8 —	Goveje meso kgr.	— 60
Proso,	9 —	Telečje	— 64
Koruza,	5 50	Svinjako	— 70
Krompir,	2 50	Koštrunovo	— 40
Leča bktl.	12 —	Pišanec	— 60
Grah,	8 —	Golob	— 22
Pizol,	12 —	Seno, 100 kgr.	—
Maslo kgr.	1 5	Slama,	—
Mast,	— 78	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 50
Špeh, svež	— 68	» mehka	4 80

Svarilo pred ponarejanjem in pojasnilo glede ponarejenih užitnin, od katerih zavisi naš najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjali se bode, s kako velikim uspehom so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner Kneippovo sladno kavo in jo pozdravili največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznajdljiv način proizvaja, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobri okus izboljša in poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarejati in jo skušajo še danes v podobnih zavitkih in pod slimi imeni uiljevati občinstvu, največkrat na ta način, da prodajajo na vago navaden pražen ječmen ali žgan slad pod imenom »sladna kava«. Svariti moramo torej nujno pred vsakim ponarejanjem tega pristnega izdelka, kateri se prodaja le v že povsod znanih belih izvornih zavitkih z varnostno znamko »župnik Kneipp« in z imenom »Kathreiner«, ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati »na vago«.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, 432 1-1

zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in temu pripadajočo stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz Utega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 16 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa

317 25-4

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 4 20 Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Liniment. Capsici compos.

353 iz lekarn Richter-jeve v Pragi 24-13

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-28

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko "sidro" kot pristan

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi

Urban WEBER nasl.

Zatllog, pošta Železniki.

Na prodaj je več tisoč stotov 433 5-1

strešnih skale (Dachschiefer)

iz lastnih škrlolomov po jako nizkih cenah.

Prevzamem

pokrivanja vsakovrstnih stavb
kakor tudi cerkvá in zvonikov.

Posojilnica za Bled in okolico,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
obrestuje od novega leta hranilne vloge po

4 1/2 %

in plačuje rentni davek sama.

421 3-2

Oelz-ova kava

Najboljša živinska

427 2

štupa je Barthel-novo
apno za klajo,

zabranja lizanje lesa
odstranja shušanje
vzbuja slast,
pospešuje prebavo,
namnoži mleko,
daje delavno moč
redí meso itd. Za
vsako žival prepotrebno.
Popis na zahtevanje brez-
plačno. Za poskušnjo 5 klg.
od Dunaja za 1 gld.

M. Barthel in dr.
Dunaj, X., Kepplergasse 20.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne depuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 826 10-10
10

5-2 4 3/4 klg. kave. 420

peštnine prosto proti povzetji, ali
če se denar naprej pošlje, zajam-
čeno najboljšo blago.

Afrik. moka, biserni . gld. 3-70
Santos, fini 3-70
Salvador, zelen poseb. fini . 4-35
Cejlon, modro zelen p. f. . 6-10
Zlati java, rumen. p. f. . 5-90
Biserna kava, zelo fina . 5-55
Arab. moka, blagodišeč . 6-90

Cenik in carinski tarif zastoj.
Ettlinger & Co., Hamburg

Koverta s firmo
vizitnice in

trgovske račune

priporoč

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Oglas!

Nasledniki umrlega Jožefa Sporer-ja iz Strug
naznanjajo s tem, da bodo dné

29. aprila t. l.

na drobno prodali vsa poslopja in vse zemljiščne
parcele tistemu, kateri bo za nje največ ponudil.

Poslopje leži tik okrajne ceste, 10 minut od
farne cerkve in je pripravno za gostilno in vsako
drugo trgovino. 430 1-1

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najbolje cene

je od dné **priljubljena** ker bo-
do dné bolj **priljubljena** bovo
kavo spremení v zdravo, okusno
in pokrepčevalno redilno sredstvo.
400 (20-5)
Rudeči zavitki z belim trakom.

264 6-6

R. Pserhoferja

392 8-7

„Lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

preje **kričistilne kroglice** imenovane, so staroznane, lahno odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Pristne izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaji I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gld. 1-5. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštno vred: 1 zavoj kroglic gld. 1-25, 2 zavoja gld. 2-30, 3 zavoji gld. 3-35, 4 zavoji gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“ ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr., franko posl. 65 kr.

Stollovi kola - preparati

izvratno krepujoči želodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice. Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbijo. Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem.

krepla želodec, ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-.

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-.

VABILO

na

OBCNI ZBOR

„Konsumnega društva v Cirknici,
vpisane zadruge z omejenim jamstvom“,

kateri bodo

v nedeljo, dné 7. maja 1899.

ob 3 uri popoldne

v cirkniškem župnišču.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
1. februarja 1898 do 31. decembra 1898.
3. Razgovor o čistem dobičku.
4. Prememba pravil.
6. Izvolitev pregledovalnega odseka.
7. Razni nasveti.

V Cirknici, dné 4. aprila 1899.

434 1-1

Načelstvo.

V zalogi „Katoške Bu-
kvarne“ je izšla in se dobiva
po vseh knjigarnah v četrtim
pomnoženem natisu za slo-
venske gospodinje in kuha-
rice prepotrebna knjiga

**Slovenska
kuharica**

ali

navod umetno kuhati
navadna in imenitna
jedila.

Spisala in na svetlo dala
Magdalena Pleiweis. —
Tej novi izdaji je pridejan
obširen dodatek, kate-
rega je spisala M. Lavtizar.

Vkljub temu, da je vse
bina knjige vsled dodatka
zdatno obširnejša, kakor v
prejšnjih izdajah. Knjiga ob-
sega v novi izdaji 398
stranji, ostala je cena
stara, namreč za neve-
zano 1 gld. 50 kr., za
vezano v platno pa
1-80 gld.; po pošti po-
slana 10 kr. več.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-3

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup
raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redi-
lost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki
si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje
kostij. 896 (20-16)

Cena steklenici 1. gld 25 kr. po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup. Kol
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime, „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stojčeto
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Umetna gnojila

različnih vrst, 428 3-2

travna in deteljna semena in apno
za poklajo

po možno nizkih cenah dobiti pri

J. Murnik-a nast. v Kamniku.

Preselitev trgovine.

Uljudno naznanjam, da sem preselil svojo prodajalnico iz barake za knezoškofijsko palačo na Pogačarjevem trgu (za vodó) v

Semeniščno poslopje

na istem trgu, kjer bodem nadaljeval prodajo lesne, pletarske in sitarske robe, žime in morske trave. — Zahvaljujem se ob jednem slav. občinstvu za doslej izkazano naklonjenost in zaupanje ter se priporočam tudi v bodoče v obila naročila.

370 12-10 Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XX. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12728 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje bode neprekosljivo dné 15. junija 1899.

 Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj. 101 10-1

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

431 4-1 C. k. vodstvo državne dohodnije
Oddelek za državne loterije.

Zahvala!

424 2-2

Dné 12. okt. 1898 sem ravno v istem času pogorel, ko nisem bil zavarovan, zame se je potegnil kot glavni okrajni zastopnik Dunajske zavarovalne družbe, gos. Franc Ks. Sajovic v Kranju, in mi izprosil 600 Kron (300 gold.). Resnično mi jih je ta družba darovala, zato to dobro in pošteno družbo vsakemu gospodaru najtopleje in najbolje priporočam, in se ji tu javno zahvalim.

Tupalče, 25. sušca 1899.

Janez Doltnšek (vulgo Kapovc.)

Potrjuje župništvo Preddvor: Janez Debelak, župnik.
Potrjuje županstvo Št. Jur pri Kranju: J. Barle, župan,
Jakob Kozelj, Martin Rogel, Franc Brolih, svetovalci.

Blagorodni gospod

Gabr. Piccoli, lekarnar

„pri angelu“,

dvorni založnik Nj. sve-

tosti papeža Leona XIII.,

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljša sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izerstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljo tinkture za želodec z 12 terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerín Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dohek.**

Pošljite mi s poštним porzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izerstne „želodčne esence“ ki se rabi z najboljšim uspehom.

Jožef Cernko, župnik, Vuhred. — Štajersko.

Pošljite mi s poštним porzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš gosp. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidas**

pri Sr. Martin-u, p. Sr. Nedelja,

369 12-5 I S. Domenica d' Albona, Istria.

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44 7

v plombiranih vrečah po 10 in 25 kil v prodajalnic

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis á vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno teknuje z izdelki vseh ogerskih mlinov. 416 3-3

Mlin

419 2-2

obstoječ iz treh tečajev kamnov, strojem za ječmen, stopom za čreslo, z dobro razvito kupčijo in nekoliko zemljiščem oddá takoj v najem ali na „del“
Anton Uršič v St. Vidu pri Vipavi.

Sodarski učenec

se išče pri M. Česenj-u v Kranju. 413 2-2

383

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

VABILO

k

romanji Slovencev v Sv. deželo.

Je od nekdaj so se kristijanje s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrešenik, v katerih je on doprinašal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvijo. Koliko kristijanov je srčno želelo romati v one svete kraje? Toda radi prevelike daljave in s to združenimi ogromnimi stroški, zaradi raznih ovir je bilo le majhnemu številu kristijanov mogoče to romanje izvršiti. Vsled raznih ugodnih okoliščin je to popotovanje dandanes mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način se je lansko leto vršilo romanje Tirolcev v Sv. deželo.

Ker se je romanje Tirolcev jako ugodno izteklo in to z razmerno jako nizkimi troški, tedaj je gotovo opravičena želja, da se tudi našemu vernemu ljudstvu ponudi prilika v večjem številu romati v Sv. deželo.

Verni Slovenec je vedno rad romal na Božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadjamo, da se oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti

prvo veliko romanje Slovencev v Sv. deželo.

V Ljubljani, dné 17. aprila 1899.

Oton pl. Detela

*deželni glavar
predsednik.*

Fran Povše

*deželni in državni poslanec
podpredsednik.*

Ivan Rozman

č. kanonik.

Anton Koblar

tajnik.

Dr. Vinko Gregorič

primarij.

Karol Pollak

veletržec.

P. Hugolin Sattner

župni upravitelj.

Ivan Vrhovnik

mestni župnik.

Anton Zupančič

profesor.

Alojzij Stare

blagajnik.

Josip Jeglič

trgovec.

Ivan Sušnik

*kanonik
namestnik.*

Martin Malenšek

mestni župnik.

P. Angelik Hribar

franciškan.

Simon Pogačar

zasebnik.

Josip Benkovič

prefekt v Alojzijevišču.

Pogoji in program

romanja Slovencev v Sveto deželo.

1.) Romanje v sv. deželo se bode vršilo, ako se začasno zgloasi približno 500 romarjev. Da bode mogoče za popotovanje potrebno pravočasno oskrbeti, naj se romarji pri svojih župnikih zgloasijo vsaj do 31. maja. Na pozneje ogloasene se ne bo moglo ozirati. Izpolnjene zgloasnice naj p. gg. župniki takoj dološljejo odboru v Ljubljano.

2.) Sprejemajo se samo moški romarji. Razmere in bivališča v Jeruzalemu niso še toliko urejene, da bi se zamogle tudi ženske v večjem številu romanja vdeležiti.

3.) Romanje v sv. deželo priredi sicer Ljubljanska škofija, vendar pa se vabijo k tej vdeležitvi tudi Slovenci iz sosednih škofij. Č. gg. sosednjih vladikov se vabijo, da zasnujejo posebne pododbore, kateri naj stopijo v zvezo z osrednjim odborom v Ljubljani in na ta način pospešujejo zgloasitev romarjev.

4.) Cena za popotovanje znaša v prvem razredu 170 gld., v drugem razredu 130 gld. Vdeleženci plačajo precej pri zgloasitvi 10 gld. pristopnine, preostalo svoto pa v enem ali dveh obrokih vsaj do konca junija. Na železnici bode vdeležencem prvega razreda drugi vozni razred, in vdeležencem drugega razreda vozovi tretjega razreda na razpolago.

5.) Ako kdo pozneje od nameravanega popotovanja odstopi, zapade pristopnino 10 gld. Druga uplačana potnina pa se mu vrne, ako se zgloasi mesto njega drug romar. V slučaji resnično dokazanega zadržka se

mu bode potnina po končanem popotovanji vrnila, ako se bode kazal kak prebitek.

6.) Za vplačano svoto preskrbi odbor romarjem vožnjo iz Ljubljane v Jeruzalem in nazaj v Ljubljano z vso hrano, pijačo in prenočiščem, oskrbi vodnike, darila itd. Romarji nimajo med potom nikakih stroškov, razun kar hoče vsakteri za nakup spominkov, za kak izlet izven programa itd. potrošiti.

Iz svojega bivališča v Ljubljano k skupnemu vlaku in potem po dovršenem romanji iz Ljubljane zopet na svoj dom potuje vsakdo na lastne troške. Romarji, slučajno bivajoči ob progi med Ljubljano in Trstom, vstopijo, oziroma izstopijo seveda lahko med potoma.

7.) Potovanje se bode vršilo prve dni meseca oktobra in bode pri ugodnem vremenu trajalo približno 21 dnij, in sicer vožnja iz Ljubljane preko Trsta do Jafe 7 dnij. Iz Jafe v Jeruzalem, bivanje v Jeruzalemu in okolici (5 dnij) in nazaj v Jato 7 dnij, iz Jafe nazaj do Ljubljane 7 dnij. Izlet iz Jeruzalema v Nazaret in k Jordanu ni radi obilnega števila romarjev v skupnem programu.

8.) Ker romanje nima namena, da bi se kdo s tem okoristil, sodelujejo vsi odborniki brezplačno.

9.) Vsak romar dobi brezplačno knjižico s popisom sv. krajev, katera mu služi ob enem tudi kot molitvenik. Nadalje dobi vsakteri romar legitimacijo, katera mu služi v potrdilo, da je ud romarske družbe.

V Ljubljani, dné 17. aprila 1899.

Odbor.